

“25 JAAR ALGEMEEN VERSLAG OVER DE ARMOEDE”

SYMBOOL OF HEFBOOM VAN DIALOOG & PARTICIPATIE?

FILMFRAGMENT :EERSTE “BELEIDSDENKDAG ARMOEDE” 14 MAART 1989

Heidi Degerickx

LANCERING AVA 17 OKTOBER 1994 ... *EN NU IN 2019?*

*“Dit is niet de
dialogo die ons
beloofd was!”*

Mensen in armoede
onderbreken de speech
van Minister Santkin

Photograph by
Jean Guyaux

Published in Jaarrapport
KBF, 1994, p. 18

TWEE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN STUDIE PRODUCTIE PROCES AVA (1992 – 1994)

1. Verschuiving van 'partnerschap' naar 'participatie': de stem van MIA

- **ATD Vierde Wereld** vreesde om gebruikt te worden als alibi maar hadden wel idee van AVA op regeringstafel gelegd (op basis van Frans armoederapport 1987)
- **OCMW's** gingen gebukt onder schulden én zeer grote hulpvraag (econ. recessie) - wilden meewerken om 'sociaal werk' op de politieke agenda te krijgen / herwaardering en middelen
- **KBS** werd geconsulteerd als 'gezaghebbende' en 'verbindende' organisatie (omwille van eerdere armoederapporten 1983; 1987)
- **Beleidsmakers/ politici** wilden na 'Zwarte Zondag' vooral gehoor geven aan de vele proteststemmen – participatie als een oefening in democratie?
- **Rol media? Onderzoekers?**

TWEE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN STUDIE PRODUCTIE PROCES AVA (1992 – 1994)

2. Betekenis van participatie?

- als **consultatie** (het AVA als een rapportage van 'getuigenissen' / de 'rauwe verhalen')
- als **sociale inclusie** (het AVA als een emancipatieproject / empowerment – twee vliegen in 1 klap)
- als **confrontatie** (het AVA als een moment om verschillende soorten kennis / verschillende standpunten en zienswijzen samen te brengen)
- als **mobilisatie** (het samenbrengen / 'bewegen' van mensen met en zonder armoede-ervaring – gericht op fundament van solidariteit voor structurele armoedebestrijding → *partnerschap*)

= de stem van mensen in armoede werd symbool, ingezet in een retorische machtsstrijd over WIE kon bepalen HOE armoede moest begrepen worden en dus WAT er moest aan gedaan worden

Vb. uithuisplaatsingen van kinderen omwille van armoede werd aangeklaagd

MIJN CONCLUSIE?

- **Omarm het spanningveld tussen sociale beheersing / sociale verandering**
 - we moeten dit bewust in het vizier houden / erkennen én actief in bewegen = opent dialoog
- **Armoedebestrijding is streven naar mensenrechten / menselijke waardigheid:** vraagt zowel 'herverdeling' als '(h)erkenning' → **stijgende ongelijkheid?**
- Twee **bekenissen van participatie** verdienen extra aandacht:
 - participatie als confrontatie: **durven we dissensus toe laten** om zo (on)recht ook helder te zien alsook waar we er op kunnen ingrijpen?
 - participatie als mobilisatie: **ook vandaag voelen mensen zich met elkaar verbonden** en willen zij vorm geven aan een rechtvaardige samenleving – denk aan burgerinitiatieven, klimaatmarsen, ... - **hoe kunnen wij dit aangrijpen ifv structurele armoedebestrijding?**

Bedankt!

Heidi Degerickx

Department of Social Work and Social Pedagogy

Ghent University (Belgium)

E-mail: heidi.degerickx@ugent.be

MEER WETEN?

Reeds gepubliceerde artikels:

- Degerickx H, Roets, G and Van Gorp A (2017 a) **“The Visual Rhetoric of Self-advocacy Organisations on Poverty: All about Courage?”** *Social and Education History* (HSE) 6 (1) DOI: 10.17583/hse.2017.2446
- Degerickx H, Roets G, Rutten K and Van Gorp A (2017 b): **“What kind of silence is being broken?” A visual-rhetorical history of the out-of-home placement of children in poverty in 1990s Belgium**”, *Paedagogica Historica*, 53(6), 707-729.

Doctoraat:

- Engelse titel: **“Participation of People in Poverty in Social Policy Making: a Historical Study of the Rhetoric of Self-advocacy Organisations”**
- Publieke verdediging doctoraat in maart 2020

Indien u meer wil weten over mijn onderzoek of aanwezig wil zijn op mijn publieke verdediging, geef mij een seintje op heidi.degerickx@ugent.be dan stuur ik u een uitnodiging eind februari 2020